

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ • ΤΕΥΧΟΣ 24 • Δ' ΤΡΙΜΗΝΟ 1987

ΒΟΡΡΑΣ καί ΝΟΤΟΣ

'Αλληλεξάρτηση - 'Αλληλεγγύη - 'Ανάπτυξη

Πρός έναν ουσιαστικό διάλογο

Τό νά μιλήσουμε στό άναγνωστικό κοινό του «Πάντα τά έθνη» γι' άλληλεξάρτηση και άλληλεγγύη Βορρά-Νότου δέν θά ήταν και τόσο πρωτότυπο. Τό κοινό αυτό γνωρίζει πολύ καλά θεωρητικά και έχει βιώσει πρακτικά τόσα χρόνια τώρα τή συνεργασία, τήν άλληλεγγύη και τή συντροφικότητα ανάμεσα του και στους φίλους του Νότου. Πόσο σχετικά άλλωστε είναι τά σημεία πού όριοθετούμε. Έμείς οι Έλληνες γινόμαστε Βόρειοι σέ σχέση μέ τούς 'Αφρικανούς, ένω είμαστε οί πίο Νότιοι σέ σχέση μέ τούς Βορειο-εύρωπαίους. Τά σύνορα και τά σημεία του όρίζοντα χωρίζουν και ένώνουν, γίνονται άφορμές γιά διαμάχες μεταξύ «Βορείων» και «Νοτίων»· τά αίτια μπορεί νά ποικίλλουν, ό πόλεμος όμως γίνεται άναπόφευκτη πραγματικότητα και ή εικόνα είναι άπιαστο όνειρο.

Κάπου, όμως, οί λαοί άντιλαμβάνονται τίς λεπτές ίσορροπίες πού πρτανεύουν στίς σχέσεις τους, τό πόσο έξαρτώνται οί μέν από τούς δέ και πόσο άλληλέγγυοι όφείλουν νά είναι ώστε οί σχέσεις αυτές νά είναι οίκοδομητικές και θετικές γιά όλους. Παλαιοί έξουσιαστές βλέπουν τήν άνάγκη νά μοιραστούν τήν έξουσία, έκμεταλλευτές νά θέλουν νά θέσουν τέρμα στή μονομερή έκμετάλλευση και νά προωθοούν μιά κοινή άναπτυξιακή πολιτική των πλουτοπαραγωγικών πηγών. Τά πράγματα φαίνεται νά έχουν ώριμάσει γιά

μιά από κοινού άντιμετώπιση θεμάτων και πραγμάτων πού χρονίζουν και γιά έναν ουσιαστικό διάλογο ανάμεσα στήν Εύρωπη και τό λεγόμενο Τρίτο Κόσμο.

'Εκστρατεία ευαισθητοποίησης

“Αν γιά τούς άναγνώστες του περιοδικού και γιά όρισμένους άλλους, θετικά προσανατολισμένους πρós αυτή τήν κατεύθυνση, τά πράγματα μπορεί νά είναι περίπου... αυτόνοητα, δέν συμβαίνει τό ίδιο και μέ τήν εύρωπαϊκή κοινή γνώμη καθώς και μέ τίς έπιλεγμένες γραμμές των χωρών-μελών του Συμβουλίου τής Εύρωπης — ή Έλλάδα είναι ένα από τά εικοσιένα μέλη του — πάνω στή στενή άλληλεξάρτηση στόν οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, οικολογικό και πολιτιστικό τομέα πού ύφίσταται ανάμεσα στους κατοίκους του Τρίτου κόσμου και τούς Εύρωπαίους. 'Απαιτείται, λοιπόν, μιά ευαισθητοποίηση πρós αυτή τήν κατεύθυνση. 'Η ευαισθητοποίηση αυτή είναι ό στόχος πού έχει άναλάβει νά προωθήσει ή «'Εκστρατεία γιά τήν 'Αλληλεξάρτηση και τήν 'Αλληλεγγύη Βορρά-Νότου», ή όποία προκλήθηκε από τό Συμβούλιο τής Εύρωπης.

Στήν έκστρατεία αυτή θά ύλοποιηθοούν οί προτάσεις τής «Διακηρύξεως τής Λισσαβώνας», πού περιέχουν τά πορίσματα τής διασκέψεως πού έγινε στή Λισσαβώνα τόν 'Απρίλιο του 1984 μέ θέμα: «Βορράς-Νότος, ό ρόλος τής Εύρώπης».

Τό Συμβούλιο τής Εύρωπης θά συνεργαστεί γιά τήν έκστρατεία αυτή μέ τίς Εύρωπαϊκές Οικονομικές Κοινότητες (ΕΟΚ) και μέ τούς μή κυβερνητικούς διεθνείς οργανισμούς (Μ.Κ.Ο.) πού σχετίζονται μέ τό θέμα τής συνεργασίας γιά τήν άνάπτυξη.

Τό σκεπτικό τής «έκστρατείας» μπορεί νά διατυπωθεί συνοπτικά ως εξής:

«Τό μέλλον των χωρών του Βορρά είναι στενά συνδεδεμένο μέ αυτό των χωρών του Νότου. 'Αν και έξαρτάται από ένα εύρύ πλέγμα σχέσεων, αυτές χαρακτηρίζονται άκόμη από τήν άνισότητα. 'Αρκεί νά θυμίσουμε τό έμπορικό πλεόνασμα και τή γεωργική ύπερπαραγωγή των χωρών του Βορρά έναντι τής έπιοιστικής πενίας και τής ύπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων των χωρών του Νότου. Τό μήνυμα τής έκστρατείας, λοιπόν, πού πρέπει νά περάσει στήν κοινή γνώμη είναι ότι ή συνεργασία Βορρά-Νότου είναι μιά λογική άναγκασιότητα και μιά ήθικη ύποχρέωση».

'Ανάπτυξη: 'Ο ρόλος των Μή Κυβερνητικών 'Οργανώσεων

Οί σκέψεις αυτές συμβαδίζουν μέ τίς προσπάθειες πού έχουν γίνει τελευταία γιά μιά νέα αντίληψη του όρου άνάπτυξη.

**Οι μη κυβερνητικές
Όργανώσεις,
οι ευρωπαϊκές οικο-
νομικές κοινότητες
καί οι λαοί
του Τρίτου Κόσμου
συνεργάζονται
γιά τήν ανάπτυξη**

Είναι αλήθεια, ότι ο όρος «ανάπτυξη» δέν είναι μονοσήμαντος. Πολλές φορές ύπονοείται μόνο μία τεχνικο-οικονομική βοήθεια, άλλοτε ύπεισέρχεται και ή κοινωνική της πτυχή και τελευταία αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ή πολιτιστική της διάσταση, διάσταση πού δέν πρέπει νά νοηται σάν μονόδρομος από Βορρά μέ κατεύθυνση πρós Νότο, σάν μία πολιτιστική μετάδοση - μετάγγιση από τόν ευρωπαϊκό πρós οιονδήποτε τριτοκοσμικό χώρο, αλλά σάν μία αμφίδρομη επικοινωνία, στην οποία και ο Νότος θά έχει τόν δικό του λόγο και θά συν-βάλλει μέ τόν δικό του κι αυτός τρόπο στην πολιτιστική ανάπτυξη τής Εύρώπης.

Υπ' αυτή, τήν τελευταία έννοια, αναπτύσσεται ένας νέος τρόπος θεάσεως τών πραγμάτων, μία καινούρια γλώσσα διατυπώσεως τής πραγματικότητας, μία νέα νοοτροπία κι ένας νέος τρόπος προσφοράς και αποδοχής. Τό βάρος πλέον δέν δίνεται ή δέν πρέπει νά δίνεται σέ μία μεταφορά κεφαλαίων, τεχνολογιών και στελεχών πού μέχρι τώρα έθεωρείτο ως μία βοήθεια πρós τόν τρίτο λεγόμενο κόσμο — αντίληψη καθαρά οικονομική—, αλλά εκείνο πού κυρίως προβάλλεται είναι ή συνεργασία, ή αλληλεγγύη και μία νέα συντροφικότητα. Αυτή ή νέα αντίλη-

ψη θά οδηγήσει σίγουρα σέ μία νέα τάξη πραγμάτων, όπου κύριος στόχος θά είναι μία από κοινού, αμοιβαία ανάπτυξη όλων τών λαών, ισότιμη έστω κι αν δέν είναι πάντοτε γιά εύνοήτους λόγους ισοβαρής.

Στόν ευρωπαϊκό μάλιστα χώρο, και ιδιαίτερα στά πλαίσια τών Ευρωπαϊκών Οικονομικών Κοινοτήτων (Ε.Ο.Κ.), οι νέες αυτές ιδέες προωθούνται από τήν πλευρά τών «μη κυβερνητικών οργάνωσεων» οι οποίες διατηρούν μία ανεξαρτησία γνώμης και έλευθερίας χειρισμών στόν τόπο τής δραστηριότητάς τους (στόν Τρίτο κόσμο). Ειδικευμένες αυτές οι οργάνώσεις σέ σχέδια ανάπτυξεως αποτελούν ένα αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό, πού δύσκολα μπορεί νά τό αντιπαρέλθει οποιαδήποτε Κυβέρνηση ή Έπιτροπή τής Ε.Ο.Κ. ή νά τό αντικαταστήσουν οποιοδήποτε απεσταλμένοι ενός επίσημου οργανισμού ή τά στελέχη ιδιωτικών επιχειρήσεων πού αμείβονται πλουσιοπάροχα.

Οι οργάνώσεις αυτές παρ' όλο ότι δέχονται οικονομική άρωγή γιά τήν επίτευξη τών στόχων τους από τή «Γενική Διεύθυνση γιά τήν Ανάπτυξη του Τρίτου κόσμου» τής Ε.Ο.Κ., έχουν έντούτοις τήν

εύχέρεια και τή δυνατότητα διαμορφώσεως μιάς νέας «πολιτικής» σέ θέματα ανάπτυξης. Έχει μάλιστα συστηθεί, στά πλαίσια αυτής τής δραστηριότητας τών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ειδική έπιτροπή συνδέσεως, πού έπιτελεί χρέη συνδέσμου μεταξύ τών μη κυβερνητικών οργάνωσεων (Μ.Κ.Ο.), πού ασχολούνται αποκλειστικά μέ τήν ανάπτυξη και τών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Ο.Κ.).

Μέ τήν ευθύνη τής Έπιτροπής συνδέσεως λειτουργούν πέντε ομάδες εργασίας οι οποίες ασχολούνται μέ πέντε κύριους τομείς ανάπτυξεως. Μία πρώτη ομάδα εργασίας μελετά τις δυνατότητες γιά από κοινού χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάπτυξεως εκ μέρους τής Ε.Ο.Κ. και τών Μ.Κ.Ο. Μία δεύτερη ασχολείται μέ τρόπους εκπαίδευσης γιά τήν ανάπτυξη. Μία τρίτη μελετά θέματα διατροφής. Μία τέταρτη αντιμετώπιζει καταστάσεις στις οποίες είναι αναγκαία μία επείγουσα βοήθεια. Μία πέμπτη και τελευταία ασχολείται μέ ζητήματα έθελοντών πού συμμετέχουν σέ προγράμματα ανάπτυξεως (ο αριθμός τών ευρωπαίων έθελοντών ύπολογίζεται στους 10.000).

* * *

Στήν Ελλάδα

Στήν Ελλάδα έχει συσταθεί από τό 1986 *Όμάδα* εκπροσώπων μή κυβερνητικῶν ὀργανώσεων γιά τήν ἀνάπτυξη. Οἱ ὀργανώσεις αὐτές εἶναι οἱ ἀκόλουθες: "Ίδρυμα Κοινωνικῆς Ἐργασίας· Κέντρο Γυναϊκῶν Ὑπαίθρου· Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης· Διορθόδοξο Κέντρο «Πορευθέντες»· Σῶμα Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν· Σῶστε τά Παιδιά· Χριστιανική Ἀδελφότης Νέων· Χριστιανική Ἐνωση Νεανίδων.

Ἡ ἑλληνική ὁμάδα ἔχει ἐκλέξει μέλη της πού τήν ἐκπροσωποῦν στίς πέντε ὁμάδες ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς συνδέσεως. Στήν ὁμάδα ἐργασίας τῶν Ἐθελοντῶν συμμετέχει ὁ ὑπογράφων τό σημερινό ἄρθρο, προερχόμενος ἀπό τό Διορθόδοξο Κέντρο «Πορευθέντες».

Ὁφείλουμε νά τονίσουμε ὅτι καί οἱ ἑλληνικές ὀργανώσεις ἔχουν τή δυνατότητα κατόπιν ὑποβολῆς συγκεκριμένων σχεδίων νά χρηματοδοτηθοῦν ἀπό τήν Ε.Ο.Κ. γιά τήν ἀνάληψη ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων στόν Τρίτο κόσμο. Τό «Πορευθέντες» βρίσκεται σέ σχετικές διαπραγματεύσεις γιά τήν ἐγκριση δικῶν του μελετῶν.

Ἡ ἑλληνική ὁμάδα ἔχει ἀποφασίσει νά συμβάλει κι αὐτή μέ τόν τρόπο της στήν «Ἐκστρατεία» τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης γιά τήν ἀλληλεξάρτηση καί ἀλληλεγγύη Βορρᾶ-Νότου. Πιστεύοντας — ὅπως ἄλλωστε καί ἡ ἴδια ἡ Ἐπιτροπή Συνδέσεως— ὅτι γιά τήν εὐαισθητοποίηση τῆς κοινῆς γνώμης, ὡς πρός τήν συνεργασία Βορρᾶ-Νότου σέ θέματα ἀναπτύξεως, εἶναι ἀπαραίτητη μιά ἐκπαίδευση γιά τήν ἀνάπτυξη, προωθεῖ τήν ἐκτέλεση σχετικοῦ διετοῦς προγράμματος ἐντός Ἑλλάδος, τό ὁποῖο θά ἀνακοινωθεῖ σύντομα. Θά πρέπει νά θυμίσουμε ὅτι ἡ προσεχῆς Γενική Συνέλευση τῶν Μ.Κ.Ο. πού θά γίνει 18 μέ 21 Ἀπριλίου 1988 στίς Βρυξέλλες θά συνεδριάσει μέ κύριο θέμα της τήν «Ἐκπαίδευση γιά τήν Ἀνάπτυξη».

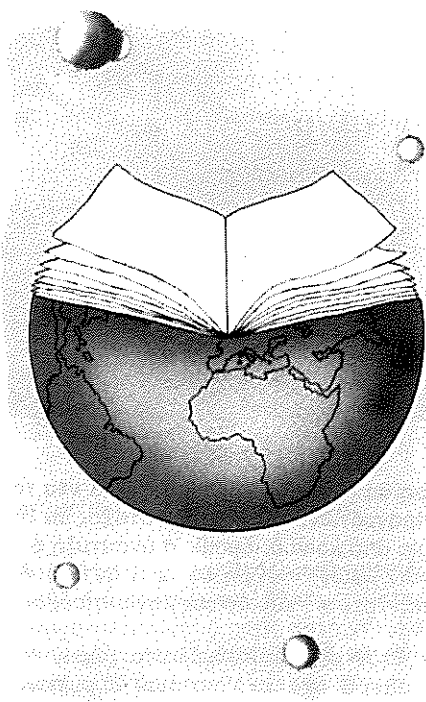
Σημειώνουμε ἐπίσης τήν ὑπαρξη τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁργάνωσης Εὐρωπαϊκῆς Ἐκστρατείας Βορρᾶ-Νότου», τῆς ὁποίας ἀναπληρωτής πρόεδρος εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου κ. Εἰρηναῖος. Περισσότερα ὅμως γιά τήν ἐξάμνηνη αὐτή δημόσια ἐκστρατεία πού θά ἀρχίσει ἐπίσημα στό Στρασβούργο στίς 26 Ἰανουαρίου 1988, στήν αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καί τοῦ Εὐ-

ρωκοινοβουλίου θά γράψουμε στό ἐπόμενο τεῦχος.

Σήμερα ἀρκοῦμεθα νά μεταφέρουμε μιά φράση ἀπό τό τραγούδι πού δόθηκε σέ παγκόσμια πρώτη ἐκτέλεση γιά ἐκείνη τήν ἡμερα.

«Ἐνας κόσμος εἶναι ἀρκετός γιά ὅλους μας»

*Μπορεῖ νά φαίνεται ἕνα ἑκατομμύριο μίλια μακριά,
ἀλλά κοντοζυγώνει κάθε μέρα».*

Τό γραμμικό σχέδιο πού διαλέξαμε ἀποδίδει πιστεύουμε αὐτή τήν πραγματικότητα. Τό ἀνοιχτό βιβλίο ἀναμένει τίς καταγραφές αὐτῆς τῆς ἱστορίας, πού πρέπει νά εἶναι μιά ἱστορία Ἀγάπης. Αὐτή θά εἶναι τό τέταρτο Ἄλφα στή δημόσια ἐκστρατεία τῶν ὑπολοίπων τριῶν: Ἀλληλεξάρτηση - Ἀλληλεγγύη - Ἀνάπτυξη.

Α. Μ. Σταυρόπουλος

ΕΛΒΕΤΙΑ

Συνηλθε στή Γενεύη τῆς Ἑλβετίας, ἀπό 5 ἕως 12 Ἰουλίου 1987, ἡ «Ἐπιτροπή Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καί Εὐαγγελισμοῦ». Ἡ συνάντηση ἀρχισε μέ θεολογικό στοχασμό τοῦ προέδρου -συντονιστοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Ἀναστασίου στό θέμα τοῦ Συνεδρίου «Γεννηθήτω τό θέλημά Σου - Ἱεραποστολή κατὰ τό ὑπόδειγμα τοῦ Χριστοῦ» καί τήν Ἐκθεση-ἀπολογισμό τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ μονίμου γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς Αἰδес. Δρ. Eugene Stockwell. Ἀκολούθησαν εἰσηγήσεις στό θέμα «Ἱεραποστολή σήμερα» ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνίες: Κ. David, «Ἀστική - ἀγροτική Ἱεραποστολή»· Ρ. Harling, «Εὐαγγελισμός»· Γ. Λαιμόπουλος, ἀπό Φεβρ. 1987 Γραμματεῦς τοῦ Γραφείου Σχέσεων μέ τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, «Ἡ προφητική Ἱεραποστολή τῆς Ὁρθοδοξίας».

Στίς ἐπόμενες ἡμέρες μελετήθηκαν οἱ Ἐκθέσεις τῶν ἐπί μέρους γραφείων-προγραμμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς, τά τελικά κείμενα ὀρισμένων βασικῶν συνεδρίων καί διασκέψεων πού ὀργανώθηκαν ἀπό τμήματα τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τό 1987 καί συζητήθηκαν οἱ προγραμματιζόμενες Συνδιασκέψεις. Τό μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπασχόλησε ἡ ὀργάνωση τοῦ «Παγκοσμίου Ἱεραποστολικοῦ Συνεδρίου», πού θά γίνει τό 1989 στό Σάν Ἀντόνιο, Τέξας. Στά γενικότερα πλαίσια τῆς προπαρασκευῆς τοῦ Συνεδρίου θά πραγματοποιηθεῖ, ἀπό τίς 16 ἕως 25 Ἀπριλίου 1988 στή Νεάπολη Θεσσαλονίκης, ἡ «Ὁρθόδοξος Θεολογική Σύσκεψη» μέ θέμα «Γεννηθήτω τό θέλημά Σου: Ἡ Ὁρθοδοξία σέ Ἱεραποστολή».